

Nepravidelná válka v průběhu staletí – teorie, praxe a reakce

18.–19. 6. 2024

Vojenský historický ústav Praha, Atrium Armádního muzea Žižkov, U Památníku 2, 130 05, Praha 3

DEN 1

8:30–17:30

8:30 Registrace

9:00–9:15 Úvodní slovo

9:15–10:30 BLOK I

Právní pohled: kde je hranice mezi nepravidelnou válkou a terorem, kdo je komбатant

Moderátor: Mgr. Michal Cáp

Mgr. Vojtěch Šimák (VHÚ Praha): **Od pouličních rvaček k politickým vraždám – úspěch terorismu italských fašistů**

PhDr. Prokop Tomek, Ph.D. (VHÚ Praha): **Agenti chodci jako bojovníci studené války: pokus o zařazení**

Mgr. Ondřej Crhák (Národní muzeum): **Zahraniční politika partyzánů: Vietkong jako mezinárodní aktér**

10:30–10:45 Přestávka

10:45–11:35 BLOK II

Vojenské myšlení: teoretický přístup k tématu, mezinárodní kontext a srovnávání

Moderátor: Mgr. Jan Vajskebr

pplk. JUDr. PhDr. Stanislav Polnar, Ph.D. et Ph.D. (Univerzita obrany): **Teorie války a partyzánského boje v kontextu politické filozofie Carla Schmitta**

PhDr. Vlasta Kordová (Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem): **Teoretické vymezení pojmu partyzán v kontextu 2. světové války**

11:35–11:50 Přestávka

11:50–13:00 BLOK III

Proměny: nepravidelná válka od nejstarší doby po studenou válku, v různých místech a kontextech – starší dějiny

Moderátor: Dr. Ilya Berkovich, Ph.D.

PhDr. Oto Mestek (Ústav světových dějin Filozofická fakulta Univerzita Karlova): **Bagaudae jakožto síla lidového odporu na přelomu antiky a středověku**

Mgr. David Radek, Ph.D. (Slezská univerzita v Opavě): **Nepravidelná válka ve středověku. Na příkladu zapomínané války o Siewierz**

Štefan Szalma, Ph.D. (Historický ústav Slovenská akadémia vied): **„Ved' Tvoja Veľkomožnosť vie, že vojak nemôže byť anjelom...”**

Dôvody a dôsledky ozbrojených akcií osmanských a uhorských vojakov v rokoch 1642–1664

13:00–13:45 Přestávka na oběd

13:45–15:25 BLOK IV

Proměny: nepravidelná válka od nejstarší doby po studenou válku, v různých místech a kontextech: 18. a 19. století

Moderátor: Mgr. Michal Cáp

Dr. Ilya Berkovich Ph.D. (Institute of Habsburg and Balkan Studies, Austrian Academy of Sciences): Freikorps Grün Loudon and its Jewish Soldiers (1790–1798)

Dr. Jacek Jędrysiak, Ph.D. (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego): “Small Wars” and Irregular Warfare as Elements of the Prussian Defence System in the East 1815–1848

Prof. Lothar Höbelt: “Austria amnestied.” The Strange Victory of the Boka Kotorska Irregulars in 1869/70

Mgr. Zdeněk Munzar, BBus(Hons), DiS. (Vojenský historický ústav Praha): Nepravidelná válka a dobrovolnické jednotky v Českých zemích v období koaličních válek proti Francii

15:25–15:40 Přestávka

15:40–17:30 BLOK V

Proměny: nepravidelná válka od nejstarší doby po studenou válku, v různých místech a kontextech: 20. století

Moderátor: Mgr. Petr Matějček

Mgr. Nikol Moravcová (Valašské muzeum v přírodě): „Hladový bojovník toho mnoho nevydrží.“ Zásobování oddílů 1. československé partyzánské brigády Jana Žižky pohledem dějin každodennosti

Mgr. Bc. Tomáš Řepa, Ph.D. (Univerzita obrany): Magura 5. srpna 1947: rozbor a následky střetu v rámci nepravidelné války

Mgr. Tomáš Jakl (Vojenský historický ústav Praha): Rudí Finové proti rudým Rusům

Michal Plavec (Národní technické muzeum): Slucké povstání. Boje Běloruské lidové republiky proti bolševické okupaci (říjen–prosinec 1920)

DEN 2

9:00–16:30

09:00–10:15 BLOK VI

Struktury a metody: život v ilegalitě, zapojení civilního obyvatelstva, specifika výzbroje a vybavení, materiální podmínky, podpora a zásobování z domova i ciziny, vítězství i prohry

Moderátor: PhDr. Prokop Tomek, Ph.D.

Mgr. Martin Posch, Ph.D. (Historický ústav Slovenská akadémia vied): Spolupráca SOE a II. odboru Ministerstva národnej obrany v Londýne

PhDr. Karel Straka, Ph.D. (Vojenský historický ústav Praha): Sabotáže a terorismus jako specifická součást německého plánu na přepadení Československa v roce 1938

Dr. Miloslav Púčik, CSc. (Vojenský historický ústav Bratislava): Příprava čs. vojenskej rozvedky na hybridné operácie v hlavných záujmových priestoroch (1960–1989)

10:15–10:30 Přestávka

10:30–12:10 BLOK VII

Reakce státního aparátu: struktury bezpečnostního aparátu, represe, následky pro civilní obyvatelstvo, vnímání společnosti

Moderátor: PhDr. Karel Straka, Ph.D.

Mgr. David Hubený, Ph.D. (Národní archiv): Banditismus jako nástroj nepravdivé války? Boj proti banditům na Podkarpatské Rusi v první polovině dvacátých let 20. století

Mgr. Petr Kaňák, Ph.D. (Ministerstvo vnitra ČR): Nacistické přípravy na vedení protipartyzánské války v týlu východní fronty

Mgr. Eliška Poloprudská (Filozofická fakulta Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem): Vliv příslušníků SA na upevnění moci NSDAP a jejich represivní činnost vůči civilnímu obyvatelstvu v Říšské župě Sudety

Mgr. Jan Šach (Vojenský historický ústav Praha): Prvky nepravdivé války v jejím počátečním období a obrana teritoria. Československo, 50.–60. léta

12:10–13:00 Přestávka na oběd

13:00–15:05 BLOK VIII

Po boji: politické a společenské ambice, bývalí bojovníci ve službách státu, v armádě a bezpečnostním aparátu, veteránské organizace a jejich slavnosti

Moderátor: PhDr. Daniel Povolný, Ph.D.

PaedDr. Jindřich Marek (Vojenský historický ústav Praha): Partyzánské hnutí v českých zemích po II. světové válce ve světle zákona 34/46 Sb.

PhDr. Michal Schvarc, Ph.D. (Historický ústav Slovenská akadémia vied): Příslušníci Waffen-SS zo Slovenska a ich trestnoprávne stíhanie po roku 1945

Mgr. Pavel Mücke Ph.D. (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR): Skryté životy Majora Čáryho aneb historická pátrání mezi řádky vzpomínek veterána (ne)pravdivých válek Karla Hory

Mgr. Michal Cáp (Vojenský historický ústav Praha): Vztah konceptov brannosti a nepravdivé vojny v Československu po roku 1945

Daniel Gargulák (Valašský odbojový spolek): Památník v Prlově v proměnách času

15:05–15:20 Přestávka

15:20–16:10 BLOK IX

Současnost a budoucnost nepravdivé války

Moderátor: Mgr. David Pazdera

Mgr. David Jirásek (Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity): Hybridní formy válčení v rusko-ukrajinské válce

PhDr. Petr Janoušek, Ph.D. (Vojenský historický ústav Praha): Od Zálivu po Afghánistán. Poznámky k proměně operačního prostředí ČSA/AČR v letech 1990 až 2020

16:10 Závěrečné slovo



VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
ÚSTAV PRAHA